

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la recursul împotriva încheierii

în cauza penală privind învinuirea lui

Ion Zgîrcibabă

(art. 145 alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. 1r-18/2024)

Nr. PIGD 1-21150084-01-1r-30102024

Amenda aplicată neîntemeiat ofițerului de sector pentru neexecutarea ordonanței de aducere silită a martorilor; Având în vedere circumstanțele cauzei, nu este rezonabilă aplicarea amenzii, prin urmare, există temei pentru casarea încheierii contestate.

13 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea de recurs înaintată de ofițerul de sector Boris Dornea împotriva încheierii curții de apel privind aplicarea amenzii,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Lilia Roic- Botezatu, *Președinte*,

Vladislav Gribincea,

Ghenadie Eremciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Din 23 februarie 2022, cauza penală de învinuire a lui Ion Zgîrcibabă se află pe rolul Curții de Apel Comrat, timp în care au avut loc peste 13 ședințe de judecată. În această perioadă, procurorul a solicitat de mai multe ori amânarea ședințelor din motivul neprezentării martorilor Natalia Budeanu, Manole Gavriloi, Victor Cioroi și Ion Bogdan. Prin ordonanțele procurorului Lilia Sîrbu din 24 mai 2023, 10 martie 2023 și 03 octombrie 2024 a fost dispusă aducerea silită a celor patru martori, însă ordonanțele nu au fost executate.

2. La 24 aprilie 2024, ședința în această cauză a fost amânată pentru 14 octombrie 2024, ora 13.00. Instanța de apel a admis demersul procurorului cu privire la acordarea termenului suplimentar pentru a dispune aducerea silită a martorilor, cu solicitarea repetată a informației de la Inspectoratul de Poliție Cahul privind persoana responsabilă de executarea aducerii silită. În această ședință instanța nu a soluționat demersul verbal al procurorului privind aplicarea amenzii judiciare pentru neexecutarea aducerii silită.

3. La ședința din 14 octombrie 2024, procurorul a solicitat anexarea la materialele cauzei a ordonanței din 03 octombrie 2024 privind aducerea silită a martorilor, informația de la Inspectoratul de Poliție Cahul (f.d. 3) și confirmarea apelurilor telefonice (f.d. 4-6) și a solicitat examinarea demersului său privind aplicarea amenzii judiciare.

4. Potrivit informației de la Inspectoratul de Poliție Cahul, inspectorul Boris Dornea a fost de mai multe ori la domiciliul lui Natalia Budeanu, însă ea nu se afla acasă. De asemenea, el a sunat la numerele de telefon persoanele în cauză, însă a răspuns doar Natalia Budeanu, care l-a informat că nu a fost înștiințată despre ședința din 14 octombrie 2024, și că nu se va prezenta, fiind bolnavă. Ceilalți martori nu au răspuns la apelurile telefonice. Stănilă a fost de mai multe ori și la domiciliul martorilor Manole Gavriloi, Victor Cioroi și Ion Bogdan, însă nu au fost depistați. Aceștia nu au răspuns nici la apelurile telefonice. Din discuțiile cu vecinii lui Manole Gavriloi, inspectorul a aflat că martorul dat lucrează în mun. Cahul. Inspectorul nu a putut comunica cu vecinii lui Ion Bogdan, iar telefonul acestuia este deconectat. În ceea ce privește Victor Cioroi, nici angajații administrației publice locale, nici serviciul poștal nu cunosc o asemenea persoană.

5. Prin încheierea protocolară din 14 octombrie 2024, curtea de apel a dispus sancționarea ofițerului de sector al Sectorului de Poliție nr. 1 Cahul, Boris Dornea, în temeiul 201 alin. (1), (2), (3), (4) pct. 2) Cod de procedură penală cu amendă judiciară în mărime de 20 unități convenționale. Instanța a aplicat aceeași amendă și lui Ofițerului Superior de Sector Constantin Stănilă. Instanța de apel a reținut că ordonanța privind aducerea silită a martorilor Natalia Budeanu, Manole Gavriloi, Victor Cioroi și Ion Bogdan nu a fost executată de către Inspectoratul de Poliție Cahul. Responsabil de aducerea silită era ofițerul de sector Boris Dornea. Deși descrie informațiile menționate în paragraful precedent, instanța de judecată nu justifică de ce aplică amenda (f.d. 9).

6. La 23 octombrie 2024, Boris Dornea a depus recurs împotriva încheierii de aplicare a amenzii, care, la 25 octombrie 2024, a fost expediat prin poșta electronică Curții Supreme de Justiție. Potrivit cererii de recurs, amenda judiciară i-a fost aplicată neîntemeiat, deoarece el a făcut tot ce îi cereau obligațiile de serviciu pentru executarea aducerii silită.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 201 alin. (4) pct. 2), (8) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(4) Se sancționează cu amendă judiciară următoarele abateri:

....

2) neexecutarea ordonanței sau a încheierii de aducere silită;

...

(8) Încheierea instanței de judecată privind aplicarea amenzii judiciare poate fi atacată separat cu recurs.”

8. Art. 437 alin. (2) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Încheierile pot fi atacate cu recurs numai o dată cu sentința, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs.”

9. Art. 199 alin. (1) și (6) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Aducerea silită constă în aducerea forțată a persoanei la organul de urmărire penală sau la instanță în cazul în care aceasta, fiind citată, în modul stabilit de lege, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat organul care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale, iar prezența ei era necesară.

...

(6) Aducerea silită se execută de către organele de poliție”.

10. Art. 441 alin. (2) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Instanța de recurs examinează cauza în limitele temeiurilor prevăzute în art. 444, însă ea este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele, dar fără a agrava situația părții în favoarea căreia s-a declarat recurs”.

11. Articolul 443 Cod de procedură penală prevede că:

„Instanța de recurs examinează cauza prin extindere și cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, având dreptul de a hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă”.

12. Organizarea și funcționarea inspectoratelor de poliție sunt reglementate prin Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de poliție din subordinea Inspectoratului general de poliție din 25 august 2021. Partea relevantă a acestui Regulament prevede următoarele:

„(15.4a) În vederea realizării misiunii sale, Inspectoratul de poliție, în domeniul asigurării îndeplinirii justiției, execută mandatele și hotărârile instanțelor de judecată pentru punerea persoanelor în stare de arest preventiv, hotărârile instanțelor de judecată, ale procurorilor și ofițerilor de urmărire penală pentru aducerea silită a persoanelor care, fiind citate, se sustrag de la prezentarea în organele respective;

...

(23.1) Șeful Inspectoratului de poliție conduce, coordonează și controlează activitatea Inspectoratului de poliție și a subdiviziunilor subordonate acesteia (cu excepția activității procesuale penale) și reprezintă entitatea în relația cu celelalte structuri ale Inspectoratului General al Poliției, cu instituții, autorități și organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, precum și cu organisme internaționale, în limitele de competență stabilite de prezentul Regulament.

...

(23.11) Șeful Inspectoratului de poliție este responsabil pentru realizarea funcțiilor și atribuțiilor prevăzute în prezentul Regulament, pentru organizarea activității angajaților, respectarea duratei normale a timpului de muncă, prin neadmiterea antrenării acestora în activități improprii.

...

(23.22) Șeful Inspectoratului de poliție reprezintă Inspectoratul de poliție în relațiile cu autoritățile administrației publice, societatea civilă, persoanele fizice și juridice.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

13. Instanța de recurs, în temeiul art. 448 Cod de procedură penală, verifică legalitatea și temeinicia încheierii atacate. Instanța verifică dacă a fost aplicată corect legea, dacă instanța a luat în considerație toate faptele relevante și dacă discreția oferită prin lege instanței a fost exercitată corespunzător. Discreția este exercitată corespunzător când măsura aplicată urmărește scopul legitim pentru care a fost prevăzută de lege și aceasta este proporțională scopului legitim. Art. 441 alin. (2) permite instanței de judecată să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs.

14. Completul indică că, analizând pct. 15.4a; 23.1; 23.11; 23.22 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului de poliție din subordinea Inspectoratului general de poliție din 25 august 2021, rezultă că Șeful Inspectoratului de poliție execută hotărârile instanțelor de judecată, ale procurorilor și ofițerilor de urmărire penală pentru aducerea silită. Rezultă că șeful Inspectoratului de poliție Cahul este persoana care asigură și controlează executarea hotărârii de aducere silită, iar persoana desemnată de acesta este responsabilă cu executarea măsurii de aducere silită întreprinde măsurile necesare întru depistarea și prezentarea persoanelor citate în instanța de judecată.

15. Prin încheierea motivată din 21 martie 2024 a Curții de Apel Comrat a fost respins demersul procurorului Sîrbu Lilia cu privire la aplicarea amenzii judiciare în privința martorilor Manole Gavriloi și Natalia Budeanu, precum și în privința șefului Inspectoratului de Poliție Cahul. În această încheiere instanța a menționat că „IP Cahul a întreprins toate măsurile posibile întru executarea ordonanței din 10 martie 2023, iar solicitarea procurorului ca acesta să fie sancționat este apreciată ca fiind pripită, or potrivit raportului întocmit la data de 20 martie 2023 de către inspectorul Boris Dornea ce activează în cadrul OS al SP nr.1 al IP Cahul cât și înscrisul cu nr. 34/26 expediat la adresa procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia se constată existența acțiunilor întreprinse întru executarea ordonanței”. Având în vedere circumstanțele specifice ale acestei cauze, Completul nu va decide dacă Boris Dornea avea calitatea de subiect care poate fi amendat pentru neexecutarea încheierii de aducere silită.

16. Obligația de executare a încheierilor sau ordonanțelor de aducere silită nu instituie o obligație absolută, ci de diligență. Amenda judiciară poate fi aplicată doar pentru faptele sau omisiunile comise cu vinovăție, iar mărimea amenzii urmează să fie proporțională gravității acestora.

17. Completul de judecată stabilește că, prin încheierea protocolară din 14 octombrie 2024, curtea de apel a dispus sancționarea, în temeiul 201 alin. (1), (2), (3), (4) pct. 2) Cod de procedură penală, cu amendă judiciară în mărime de a câte 20 unități convenționale a lui Boris Dornea. Deși din informația anexată la dosar (a se vedea para. 4) rezultă că Dornea a întreprins mai multe acțiuni pentru a executa încheierile de aducere silită, instanța nu a explicat care acțiuni evidente mai trebuiau și nu au fost întreprinse de către acesta. De asemenea, instanța nu menționează în genere de ce a fost aplicată amenda lui Constantin Stănilă. Prin urmare, încheierea contestată nu a stabilit vinovăția persoanelor cărora le-a fost aplicată amenda. Comportamentul completului instanței de apel este de asemenea contrar abordării pe care același complet l-a luat în martie 2024, când a respins demersul procurorului de aplicare a amenzii judiciare anume deoarece aducerea silită nu a fost executată din cauza imposibilității obiective (a se vedea para. 15).

18. Având în vedere că a fost aplicată amenda minimă, nu era obligatoriu ca mărimea amenzii judiciare să fie motivată.

19. Având în vedere că prin aceeași încheiere a fost aplicată amendă la două persoane, una din care nu a depus recurs, instanța de recurs, conducându-se de prevederile art. 443 Cod de procedură penală, din același motiv, prin extindere, va adopta hotărârea și în privința ofițerului superior de sector Constantin Stănilă.

20. Nici procurorul nu a motivat convingător de ce în acest caz este justificată aplicarea amenzii judiciare. Demersul a fost formulat verbal și fără a explica exact care acțiuni nu au fost întreprinse de către cele două persoane amendate. În contextul celor menționate mai sus, ce impune casarea încheierii nominalizate și cu respingerea demersului procurorului privind aplicarea amenzii.

21. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală:

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de ofițerul de sector Boris Dornea;

Casează integral încheierea protocolară a Curții de Apel Comrat din 14 octombrie 2024, privind aplicarea amenzii judiciare în privința acestuia și a ofițerului superior de sector, Constantin Stănilă;

Rejudecă cauza și pronunță o hotărâre nouă prin care respinge demersul procurorului privind aplicarea amenzii judiciare.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Lilia Roic- Botezatu

Judecători

Vladislav Gribincea

Ghenadie Eremciuc